

tem delu pomen časopisja. Kdo nam je toliko naših ljudi pokvaril? Brezverski časopisi. Ven z njimi iz naših hiš! Na njihovo mesto naj pridejo naši katoliški tiskarji! Prepričevalnim besedam je sledilo burno odobravanje.

Odvetnik dr. Vebler povdarja pomen krščanske družine in krščanskega zakona. Kakšna družina, takšni potomci, takšna država. Naša družina že hira. Vsak tretji otrok je nezakonski, vsak peti otrok umrje pred enim letom. To so nezdružne razmere. Do razpore ne sme nikdar priti. Okrepitev, poživljenje naše družine v smislu naukov naše vere je prevažno socialno delo.

Zupnik Gomilšek izpregovori o naši mladinski organizaciji. Nje namen je, da nam ohrani mladino verno, pošteno, delavno in nam vzgoji bodoče boritelje za vero in dom. Vsakdo jo naj podpira, naši starši pa naj skrbé, da se otroci ne bodo ogibali Marijine družbe, mladinskih zvez in orlovske organizacije.

Nato prečita devet resolucij, ki so bile sprejete z velikim odobravanjem. Med posameznimi točkami je zapel antonjevske mešani zbor pesmi: «Mi vstajamo» in «Naš prapor», domači pa popevajo himno. Predsednik iskreno zahvali govornike in vse ljudstvo za sodelovanje in želi, naj shod obrodi bogate sadove v Slov. gorah. Dve in pol uri trajajoči shod zaključil himna «Lepa naša domovina».

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Proračun je sprejet, vladna glasovalna večina je točno dovršila svoje delo. Opozicija je iznesla celo vrsto škandalov, opominjala je, protestirala in rotala, vladnih mož se pa vse to, kakor že po navadi, ni prav nič prišlo. Tudi na vse umazane stvari so pogledali skozi prste ter jim še prikimali. Poslanec Benin, ki je nagoval svoja dva tovariša, naj se pustita podkupiti za glasovanje v prilog ameriškega posojila, se je zgovarjal s pijanostjo, njegov vreden tovariš Diša Popadič ki je druge poslance nagovarjal, naj za dober zaslužek od 50.000 dinarjev podprejo ustavo, pa s tem, da ni tako mislil, oziroma, da ga niso dobro razumeli. Preiskovalni odbor se je s takimi izjavami zadovoljil in podku povalnim mešetarjem se ne bo prav nič zgodilo. Kako tudi, saj so taki ljudje potrebni Pašičevi vladi, ki si je sama kupila Turke in samostojneže.

Pri zadnjih skupščinskih razpravah se je posebno izkazal vojni minister. Število oficirjev je vedoma krivo navedel, krivdo brezkončnih vojnosednijskih preiskav, po katerih ljudje leta in leta za malenkost trpijo po strašnih vojaških zaporih, je valil na opozicijo, češ, da ne dovoli dovolj denarnih kreditov za večje število vojaških sodnikov in sodišč in celo bitoljske nesreče naj bi bili krivi civilni krogi, češ, da niso dali prevoznih sredstev na razpolago. To govori minister, ki je tolikokrat z brezpotrebno prestavljanjem vojaških oddelkov zaustavljal ves promet in ki si je prevozna sredstva vedno sam vzel, ko je dovažal v tujini drago nakupljeni vojni material, da doma — vsled zanikarnosti — eksplodira.

Ostavka dosedanjega policajministra Marinkoviča je končno sprejeta, za namestnika je pa določen finančni minister Kumanudi. Govori se, da bo Kumanudi sploh finance pustil ter prevzel policijo, Marinkovič pa finance, ker sta ta dva demokrata še edina moža po Pašičevi, oziroma radikalni volji.

Pribečević in Pašič kujeta naklepe, kako bi svoje pristaše spravila pod skupen strankarski krov. To naj bi bila nova «državna stranka» ali «nacionalni blok», ki bi pobral seveda vse jugofašiste in druge šovinistične pretepeče.

Sporazum z Italijo je dosežen. Naša vlada bo takoj obvestila italijansko o svojih sklepih glede podpisa sporazuma o izvršitvi rapalske pogodbe in podpore darskih konvencij. Podpis se najbrž izvrši jutri. Pet dni po podpisu sporazuma izprazniijo Italijani Sušak, 12 dni pozneje pa tretjo cono v Dalmaciji. Končno je bil izvoljen komite, obstoječ iz ministrov Pašiča, Ninčiča, Pribečevića in Krstelja, da določi kandidate za rešitev reškega vrašanja.

ITALIJA

se ne zviža samo v vladni, temveč v pravi državni krizi, ki se ostro vedno bolj. Socialisti in ljudska stranka so že nameravali v vlado, da bi dali državi pravno obiležje ter vse podredili zakonom, pritisk od desne, od velekapitalistov, nacionalistov in fašistov je pa pokazal, da se to ne bo dalo mirnim potom izvršiti. Sedaj je napovedana splošna delavska stavka in socialisti razglašajo, da bodo oni sami napravili red v državi. Od druge strani pa nastopajo fašisti ter groze s pravo državljansko vojno.

GRČIJA

je na pohodu proti Carigradu. Grški poslaniki v Londonu, Parizu in Rimu so izročili noto, v kateri prosijo za pooblastilo, da sme Grška zasedati Carigrad. Angleška, francoska in italijanska vlada so odgovorile z enako se glasečo odklonilno noto. Navzlic temu so grške vojne priprave prav resne. Pripravila se je krog 30.000 mož močna armada in na čatalški nevtralni črti je že prišlo do bojov med grškimi izvidnicami in turškimi četami. Grki so bili odbiti. Carigradsko prebivalstvo je zelo razburjeno in tudi antantnim državnikom dela ta samovoljni grški korak velike skrbi. S tem so namreč prekršene dosedanje pogodbe in določbe in tako je antanti vedno bolj jasno, da se nikdo ne pokori njenim sklepom in da vsak udari po svoje, če mu le kaže.

Proti vojni.

Ob priliki obletnice svetovne vojne je imel Lloyd George pomemben govor, v katerem je izvajal med drugim: V Parizu sem bil prvi, ki sem predlagal svetu desetorice, naj tvori Zveza narodov bistveni del versailleške mirovne pogodbe. Zveza narodov je bistveni del civilizacije. Črke statutov Zveze narodov so lepe, toda če se bo zaupalo samo črkam, se bo pričela zopet moritev. Eksplozivni material je treba dobro shraniti in zapreti, ravno tako tudi one ljudi, ki se igrajo z vžigalicami v bližini eksplozivnega materiala. Prihaja nova generacija, ki ni čutila na lastni koži vojni grozoti in kateri pripovedujejo o vojni slavi. V rokah te generacije je odločitev. Napram tej generaciji je treba odstraniti poveljevanje vojne in ji pokazati vse vojne strahote. Treba ji je dopovedati, kakšne posledice nudi vojna. Vojno kolesje je tudi mene z milijoni drugih potegnilo v gorje. Stori sem svojo dolžnost, toda kar sem videl v vojni, me napolnjuje s strahotami. Sklenil sem zato, da posvetim ostanek svojih energij cilju, ki stremi za tem, da se obvaruje človeštvo ponovnih vojni grozot in gorja. — Tako veliki državnik Anglije, dočim njegovi francoski tovariši še vedno pošiljajo — afrikanse vojake-divjake, ki v vojni svoje krušne torbe polnijo z odrezanimi nosovi pokfanih nasprotnikov, v zasedene nemške pokrajine.

Naša zborovanja.

Za dekanijo Slov. Bistrica bo velik katoliški shod na Jernejevo nedeljo, dne 27. avgusta v Slov. Bistrici. Natančnejši dnevni red se objavi pravočasno. Z agitacijo za obilno udeležbo se naj začne takoj.

Katoliški shod v Mariboru. V nedeljo, dne 20. avgusta bo v Mariboru velik katoliški shod za dekanije Maribor, levi in desni breg. Hoče Jarenina in St. Lenart. Povabljeni so najboljši govorniki. Shod se vrši na vrtu Dijaškega semenišča v Koroščevi ulici, nasproti gimnaziji. Vsak, kdor čuti res katoliško, se naj shoda udeleži. Posebno vse naše organizacije, zlasti mladinske — Orli, Orlice, Marijine družbe, Tretji red in izobraževalna društva, pa tudi politične katoliške organizacije naj bodo zastopane na shodu. Somišljeniki, delajte na to, da bo udeležba res častna! Vsi udeleženci shoda se zberejo na Slomškovem trgu pri stolni cerkvi ob 8. uri zjutraj. Od tam odkorakamo skupno na zborovališče. Ob pol 9. uri bo pridiga in sv. maša. Po sv. maši se začne shod. Takoj po shodu bodo na zborovališču pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije pre svetega Srca Jezusovega, potem posvetitev presv. Srcu, zahvalna pesem in blagoslov. Katoliški Slovenci na plan, da sijajno manifestiramo za sv. Cerkev in vero katoliško!

Za katoliški shod v Mariboru dne 20. avgusta dobijo udeleženci na železnici polovično vožnjo, ako imajo od pripravljalega odbora izdano izkaznico. Te izkaznice se dobijo pri p. n. župnijskih uradih po 1 dinar. Izkaznice veljajo za vse postaje od Ptujja do Maribora, od Ribnice do Maribora in od St. Ilje do Maribora. Udeleženci naj se blagovolijo pravočasno oglasiti za izkaznice pri svojih dušnih pastirjih.

Znaki katoliškega shoda v Mariboru se bodo dobili pri pred. g. dušnih pastirjih. Komad bo stal 1 dinar. Katoliški verniki oskrbite si jih!

V Kamnici pri Mariboru se vrši v nedeljo, 6. t. m. ob priliki izleta mariborskega krščanskega delavstva, popoldne veliko delavsko zborovanje. Ob pol 4. uri bo de v župni cerkvi pridiga znanega mariborskega cerkve nega govornika, zatem pete litanije. Po cerkveni pobožnosti se vrši delavsko zborovanje na prostem pred cerkvijo, na katerem bodo govorili priznani govorniki.

Shoda Kmetske zveze ozir. Ljudske stranke na Sp. in Gor. Polskavi sta se dobro obnesla. Namesto zadržanega poslanca g. Zebota sta poročala tajnik Golob in urednik Radešček. Na Spodnji Polskavi je hotela peščica zaslepljenih privržencev falitne Samostojne delati zgago, pa se jim ni posrečilo. Govornika sta njihove jalove trditve z možato odločnostjo zavrnili. Pred sedoval je naš vrli pristaš in posestnik Orthaber. K besedi so se oglasili tudi socialisti, ki so bili — izjemo je tvoril neki Krištof, tudi «socialisti», s svojim neslanim podtikanjem — še precej stvarni. Samostojnežem, katere je komandiral tajnik Brus, so bili uničevalni udarci socialistov silno neprijetni. — Na Gornji Polskavi je predsedoval kovaški mojster Leopold Šloser. Zborovalci so sledili izvajanjem obeh govornikov z vidnim zanimanjem. Predlagana resolucija je bila sprejeta z večino glasovi. Oba shoda sta pokazala, da ljudstvo izpregleduje, kam nas je privedla politika sedanjih vladnih strank. Upajmo, da bosta Gornja in Spodnja Polskava pri bodočih volitvah pokazali odločno krščansko prepričanje.

VSEM NAROČNIKOM, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za drugo polovico leta, prosimo, da isto takoj storé, ker drugače smo primorani vsled prevelike draginje ustaviti list. Naročnina za «Slovenski Gospodar» znaša za pol leta 7 dinarjev, za četrto leta 4 dinarje.

Tedenske novice.

Torej tako! Glasilo samostojnežev se v obširnem opisu mogocih in nemogocih stvari na vse pretege hvaleži z nekakim velikanskim «uspehom», ki ga pri najboljši volji ne moremo najti nikjer drugje, kakor v gospodarskem izkoriščanju slovenskega ljudstva za dolgo vrsto let pri odplačevanju obresti in glavnice pogubonosnega posojila v strašnih številkah trideset milijard

kron, t. j. 30-tisoč milijonov. Ko bi bili hudobni in bi naše ubogo ljudstvo ne moralo trpeti tako strašno za izdajstvo in grehe samostojnežev, bi jim prav iz srca privoščili njihov «sijajni uspeh». Toda pogledimo, kaj pravijo samostojneži o doseženem «uspehu». «Slovenija dobi vse od nas zahtevane železnice». — piše «Kmetijski List». Ravno v tem stavku so nepobito dokazali svoje izdajstvo. Proga Murska Sobota—Ljutomer—Ormož je bile že pred Puceljčevim donkišotjanstvom sklenjena stvar. Progi Kočevje—Severin—Vrbovsko pa je samostojni «uspeh» odjedel njen glavni pomen in važnost s tem, da se Pucelj ni istočasno zavzel tudi za progo Krško—Novo mesto in Črnomelj—Severin. Tako spolnjen železniška zveza Slovenije z morjem bi imela velik pomen tudi za Štajersko in Prekmurje, ker bi ves promet preko Maribora bližje in cenejše šel po dolenskih progah k morju, kakor pa preko Zagreba. Ne samo torej, da so samostojneži strahovito obremenili vso Slovenijo, so poleg tega občutno škodovali koristim Štajerske, Belokrajine in Dolenjske, ki bi jih sicer imele od novih prog. Te koristi pa se nikakor ne dajo odtehtati s škodo, ki jo prizadeva nesrečno posojilo. Sicer pa sam «Km. L.» določno piše: «Da bi v sedanjih dragih časih zidali železnice zato, da bi postali nekateri iz milijonarjev skoraj da milijarderji, na nam v glave ne pade». S tem so samostojneži sami priznali, 1. da so kot vladna stranka morali glasovati za posojilo, 2. da so hoteli biti plačani še posebej za to glasovanje, 3. da so železnice zahtevali, da prinesejo iz Beograda vsaj ne kaj peska v oči svojim volilcem, 4. da niti sami ne verujejo, da se bodo nameravane železnice gradle v doglednem času, 5. da se pri graditvi železnice zaslužijo milijoni. Dalje pravi «K. L.»: «Samo zato, ker smo ujedinjeni, smo prišli do denarja.» To je verjetno in to smo tudi mi vedno trdili, ko so «prevzeli na sebe težko breme vladne stranke.» Tudi je velepomemben in značilen sledeči stavek v «K. L.»: «S tem, da smo glasovali za ustavo, s tem, da smo vstopili v vlado, smo slovenskemu ljudstvu priborili železnice.» Tudi to priznanje samostojnežev jemljemo na znanje. Slovenskemu ljudstvu torej niso «priborili» ničesar drugega, kakor železnice, ki jih pa «v sedanjih dragih časih niti ne mislijo graditi. Pač pa so z glasovanjem za ustavo izdali avtonomijo Slovenije beograjskemu centralizmu, ki nas danes ovira na vseh koncih in krajih. Kakor piše «K. L.», je Pucelj izjavil sledeče: «Ne moremo odnehati za nobeno ceno. In čeprav spoznavamo, da je v državnem interesu, da sodelujemo v vladi, vendar bi bili pri takem prezirjanju življenjskih potreb Slovenije prisiljeni, izvajati vse konsekvence. Naglašam pa, da mi ne bi mogli biti skupno v opoziciji s slovenskimi klerikalci in da bi zato morali stopiti še korak dalje.» Kaj naj to pomeni? Po domače bi Pucelj stvar takole raztolmačil: «Če nas ne plačate, kakor zahtevamo — se bomo pa skujali; pomnite pa, da so klerikalci v skrajnem odporu proti centralizmu, mi pa pojdemo še dalje in ta korak dalje je, da bomo razbili državo.» Taki «državotvorci» so torej naši samostojneži. Prokletstvo slovenskega ljudstva izdalalcem in škodljivcem ne odide!

Samostojni poslanci proti upravičenim zahtevam kmetov. V seji finančnega odbora dne 1. maja se je poslanec Vlad. Pušenjak zavzemal za to, da se kmetje-gozdni posestniki na Pohorju, v okr. glav. Slov. Gradec, v okraju Gornji Grad, ki so vsled gozdnih posestev prišli pod agrarno reformo, osvobodijo agrarne reforme, ter ob enem zahteval, da se izvrši likvidacija grajščinskih veleposestev. Dopisnik «Kmet. Listas», baje poslanec Mermolja), ki ni ust odprl za kmete v Sloveniji, pa laže, da se je poslanec Pušenjak zavzemal za grajščake. V seji skupščine, dne 29. t. m. se je edini poslanec Vlad. Pušenjak zavzel za kmete in bičal preveliko obdačenje kmetov. Govoril je proti davku na poslovni promet, ki se v okraju Gornji Grad in sosednih okrajih nalaga kmetom, ki tuintam trgujejo po stari navadi z lesom. Omenil je, da mora kmet, ki kupuje žito, iskati dohodkov, da more izhajati. Samostojni poslanec Majcen se je drl, da to niso kmeti, to so sami lesni trgovci. Pristaši Samostojne kmetijske stranke v Ribnici na Pohorju, Vuhredu, Slov. Gradcu, Mozirju, Gornjemgradu, zapomnite si postopanje vaših poslancev, ki so izdali avtonomijo Slovenije in ki sedaj ovirajo delo poslancev SLS za gospodarski napredek slov. ljudstva. Od mesarjev in mešetarjev a la Pucelj, Majcen, Drogenik, Mermolja ni mogoče ničesar drugega pričakovati.

Rok za prijavo političnih shodov. Pod št. 26.825 je pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve, izdala uradno tolmačenje 14. člena vidovdanske ustave. Doslej je veljal glede roka za prijavo političnih shodov zborovalni zakon iz leta 1867, ki je določil rok treh dni. Po vidovdanski ustavi je treba napovedati vsako zborovanje, bodisi, da je pod milim nebom, ali med štirimi stenami, najmanj 24 ur pred pričetkom shoda.

Obmejnemu prebivalstvu v vednost. G. poslanec Fr. Zebot nam je iz Beograda poslal tik pred sklepom uredništva brzojavko s sledečo vsebino: «Beograd, skupščina, Obmejnimi občinam dovoljen dostop do mlinov in žag ob Muri od 5. avgusta naprej. Zebot.» Zdi se, da so v Beogradu na neprestano dreganje vendarle rešili to pereče življenjsko vprašanje obmejnega prebivalstva.

Za pogorelce v Pečkah pri Makolah je ministrstvo notranjih zadev na prošnjo poslanca Fr. Zebota nakazalo podpore 14.000 kron.

Nujna potreba poprave naših razklopotanih mostov v Sloveniji. Popravo naših na pol porušanih mostov je zahteval v narodni skupščini gospod poslanec Zebot in govoril tozadevno sledeče: Poleg cest, katere mi želimo in zahtevamo za naše kraje, pa zahtevamo

predvsem, da nam vlada potom proračuna da sredstev tudi za druge zgradbe, ki so nam potrebne. Novih mostov potrebujemo na primer na vseh koncih in krajih, tako pri nas, kakor v vseh drugih pokrajinah. Vzemimo na primer most pri Sv. Petru v Sav. dolini! Sam sem bil priča, ko je gospod minister za javna dela v finančnem odboru meni obljubil, da bo dal tisti most popraviti, ki je skoro popolnoma zrušen, oziroma je nevarnost, da se zgodi nesreča. Toda mosta noče dati popraviti; ko se bo zgodila nesreča, ko se bo most zrušil, potem bo še le gospod minister sprevidel, da je tu napravil napako, ker se ni oziral na želje in zahteve poslancev. Omenjeni most na državni cesti Ljubljana—Celje je tako slab, da danes ne morejo čezenj tovorni vozovi in avtomobili. Gospod minister je obljubil tudi dr. Hohnjecu, da bo dal most popraviti. Iz tega vidimo, da dobivamo iz Beograda samo obljube, a nobenih dejanj. Vi nam obljublajte, toda marsikaj, kar ste obljubili v novejši dobi in o čemer mnogi upajo, da se bo izvršilo, bo ostalo samo pri obljubi, kakor vidimo iz zadnjih dogodkov. Imamo vse polno še drugih zahtev. V Ptuj imamo na primer most, ki se bo vsak čas zrušil. Država je opozorjena, gradbena direkcija je opozorjena a nikdo ne stori ničesar da se prepreči nesreča. Imamo staro potrebo, da se med Mariborom in Ptujem pri Dupleku zgradi most, da bi moglo prebivalstvo Slo. gorice, Maribora in Ptuja medsebojno občeati. Ministrstvo za javna dela noče ničesar storiti, da se odpo more tej zahtevi. Imamo v Celju stari kapucinski most, ki se bo vsak čas zrušil. Opozarjal sem gradbeno direkcijo in ministra, a nikdo noče ničesar storiti. Nočete priti našim krajem na pomoč, da bi se storilo to, kar je iz gospodarskih ozirov nujno potrebno.

Zalostna usoda naših cestarjev. Inženir mariborske sekcije je zopet izvršil redukcijo cestarjev. Ne vemo sicer po čigavi naredbi, dejstvo pa je, da je poslanec Zebot izposloval v Beogradu ravno nasprotno, namreč, da se vsi odpušteni cestarji zopet pokličejo na delo. — Kdo je sedaj tisti, ki meša že itak zamotano štrono? G. inženir mariborske sekcije to vsekakor ve, ker bi sicer ne odrekal pismenega potrdila o odpustu cestarjem Fr. Banovšku, Francu Kapun in Alojziju Čančarju. Alojz Čančar je vrhu tega še invalid, vendar v smislu zdravniškega pregleda sposoben za vsako cestno delo. Tem mozem se pri odpustu niti ni povedalo, zakaj so odpušteni. Tudi drugi cestarji v mariborski sekciji se bridko pritožujejo. Erarna stanovanja so podobna brolom, zanemarjena in z raztrgano streho, nekatera celo vlažna. To vse zelo slabo vpliva tudi na zdravje cestarjev. Toda nikdo se ne najde, ki bi stanovanja popravil, obelil in uredil v človeška bivališča. Gospod Rovšek, cestni mojster, se mnogo bolj zanima za slakarstvo, kakor pa za ceste. Tudi se mu je udobneje voziti v koleselju okrog na državni kredit, dasi ima v ta namen državno kolo na razpolago, ali ga je vsaj imel, če ga ni morda prodal. Sicer pa itak redko pride k pregledovanju cest, še manj pa k cestarjem in še takrat jih smatra za svoje hlapčke. K stvari se še povrnemo.

Pristransko postopanje pri podelitvi lovov! Ministrstvo za šume in rude je tudi nekaka najvišja instanca glede lovskega prava. Nešteto pritožb prihaja iz raznih občin (iz Kumena, Sljemena, Sv. Marka na Štajerskem), da se tam ne dovoli občinam, da bi same prevzele lov, ampak razni gospodje okrajni glavari rinejo naprej bogataše, barone, graščake, nemške mestne gospode, sploh ljudi, ki so bili do prevrata veliki nasprotniki našega naroda in nemškutarji, da dobivajo ti love, dočim slovensko kmetstvo ljudstvo ne more priti do lovske pravice. Tudi to bi bilo treba izpremeniti. Poprej je bilo sicer v navadi, da so imeli lov v zakupu le samo veliki gospodje, graščaki in baroni; toda ti časi so minili.

Kako sodi Nemec o Slovencih. Katoliški duhovnik Nemec iz Vestfalskega nam piše: Na svojem potovanju po Sloveniji sem se prepiral, da je slovenski narod v jedru zdrav, čvrst, zaveden, veren in pobožen in le tak narod ima bodočnost. Tako n. pr. so me ljudje v Sav. dolini pozdravljali s prelepim pozdravom: »Hvaljen Jezus!«, čeprav sem tuj duhovnik. V Kamniku sem videl cerkev nabito polno pobožnih vernikov, v Novem mestu je v enem dnevu prešlo okrog 300 vernikov sv. obhajilo, v Gorici sem videl kapucinske cerkev do zadnjega kotička nabito polno. Menda ni naroda, ki bi bil v vsakem oziru tako izborno organiziran, kakor je ravno slovenski narod. V Savinjski dolini sem videl skoro v vsaki drugi vasi kako konzumno društvo, kako kmetstvo hranilnico in posojilnico, kako katoliško izobraževalno društvo ali sploh kako katoliško organizacijo, ki vse vrlo napredujejo. Priznati moram, da bo imel tisti sprevodnik južne železnice, ko sem se namreč vozil iz Ljubljane v Celje, popolnoma prav, ko mi je rekel dobesedno: »Pri prihodnjih volitvah bo Slovenska ljudska stranka zmagala na celi črti!«

Čuden bolničar in še bolj čuden primarij. Naval beograjskih centralistov na naše bolnice ima že itak dovolj pogubonosnih in slabih posledic, ki se kažejo v upravi bolnišnic in v oskrbi bolnikov, in ker ima vsaka doba tudi svoj poseben duh, vladajo ponekod tudi čudne razmere med zdravniki. V duhu današnje dobe, ki bolnišnice ubija, se je znašel tudi primarij mariborske javne bolnice dr. Černič. Lansko leto se je tako spozabil proti svojemu tovarišu dr. Marincu, da je bil pred sodnijo obsojen radi častikraje, letos se je pa spravil ne nad njemu po letih enakega kolego, ampak na enega mladega zdravnika sekundarija, ki mu je bil zraven tega še podrejen in bi bil moral imeti primarij dr. Černič napram njemu še večjo obzirnost, to je njegov sekundarni zdravnik dr. L. Dne 13. junija 1922 pri viziti bolnikov na kirurškem oddelku, torej

v službi, je radi malenkostne stvari, ker ena postelj ni stala v vrsti kakor kak rekrut, zagrabil dr. Černič dr. Lemeža za roko in ga s tako silo obrnil za 90 stop., da je imel dr. Lemež črno liso na levi roki. Prišlo je radi tega do sodne razprave in ker sodišče ni smatralo, da je črna lisa zadostna za lahko telesno poškodbo, je obsodilo primarija dr. Černiča radi dejanskega napada na svojega podložnega sekundarija radi prestopka par. 496 na 200 dinarjev globe. Zadeva sicer še ni končana, ker se je pritožil dr. Černič zaradi krivde, dr. Lemež pa zaradi prenizko odmerjene kazni, vendar je značilno, da se je izrazila neka priča — tudi sekundarij bolnice — da so sekundariji radi tega tukaj, da se pustijo od primarijev »beflegeln«. — Vsekakor čudne bolnice, čuden primarij in čudno pojmovanje odnošajev med pred stojnimi in podrejenimi.

Samooblasten šolnik. Iz Polensaka pri Ptuj se nam poroča: Kakor znano, je Višji šolski svet odredil, da naj bodo šolske počitnice sedaj in ne v jeseni. Zdi se, da ta naredba ne velja za vse šole, kajti naš šolnik Fink je začel pobirati slamo za pokrivanje šolskih hlevov, ter je pred dnevi povedal šolskim otrokom, da se bo končal šolski pouk še ta teden, če bodo šolarji nabrali veliko slame. Postal je tudi nadvse vnet agitator za Sokola, kajti dečkom, ki so pri orlovskem naraščanju, je zagrozil, da bo proti njihovim staršem vložil tožbo in da bodo kaznovani, ako bodo še dalje hodili k orlovski telovadbi. Vprašamo, odkod neki je dobil ta samooblastni šolnik vse te pravice. Mi starši se odločno zavarujemo zoper tako nasilje in ne bomo pod nobenim pogojem trpeli, da bi naš šolnik silil naše otroke v brezversko sokolsko organizacijo. Z vsa odločnostjo mu zaenkrat svetujemo, da naj miruje, ker bi sicer bili primorani, da temu ptiču peruti temeljito postrizemo!

Okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru. Na Vurbergu se govori, da bodo grofu Herberstein pustili veliko več zemlje kot mu gre in sicer radi vglede živno reje. Ta vglede živinoreja je v tem: V hlevu je govedo vseh pasem. Polovico krme bodo živali po letu surovo požrle in popasle, drugo ostane za zimo. Proti koncu zime se konji in goveda krmijo večinoma s slamo. V začetku aprila že vsako leto pasejo in vsa živina shujša, da se v več mescih komaj popravi. To je vglede živinoreja grofovega oskrbnika Nemca Gumpert. V poprejšnjih časih je grajščina porabila veliko umetnih gnojil, da je imela dosti krme in lepo živino. Zraven je pa še siromakom prodala veliko trave. Dandanes nihče nič ne dobi. Grof ima 20 krav in dosti vprežne živine, siromak pa še ene kravice ne more preživeti. Lepo skrbi agrarna reforma za naše siromake.

Stanje delovnega trga v Mariboru. (Tedensko poročilo za čas od 23. julija do 29. julija 1922). Prosta mesta so bila prijavljena: 104 moških, 71 žensk, skupaj 175. Dela je iskalo: 167 moških, 47 žensk, skupaj 214. Zaposlitvi je bilo mogoče: 84 moških, 30 žensk, skupaj 114. Brezposelnih je ostalo: 321 moških, 228 žensk, skupaj 549. Podpora (brezposelnost) je dobilo: »nikdo«. Promet od 1. januarja do 29. julija 1922 izkazuje 8289 strank in sicer 4058 delodajalcev, 4231 delojemalcev ter 1942 uspešnih nakazil dela. Delo dobijo: hlapci, pastirji, majar, drvarji, rudarji, kamnosek, kovinoblikovalec, železostrugarji, železolarji, kovinostiskači, kovino brusarji, kleparji, kotlar, kovači, modelna mizarja, mizarji, sodarji, mlinarji, pleskar v Sušak, peki, betonski delavci itd. Dela iščejo: ekonom, hlapci, majarji, viničarji, elektromonterji, mesarji, natakariji, trgovski sotrudniki, tovarniški delavci in delavke, dninarji, čevljarji, pisarniške moči, sluge, kočijaž, vrtnarji, šivilje in krojači, vzgojiteljice, varuške, kuharice, služkinje itd.

Splošni pregled: Vsled pomanjkljivih prijav prostih mest je nemogoče zaposlitvi številne brezposelne. — Delodajalce opozarjamo na zakon o zaščiti delavcev v Uradnem listu št. 74, z dne 13. julija 1922 par. 70—107, sicer se bo postopalo proti njim po določilih zakona. Na delovnem trgu primanjkuje mizarjev, zidarjev in kovinarjev vseh strok. Nimajo pa dosti zaposlenja ekonomski, elektrotehniški, mesarji, peki, čevljarji, trgovski pomočniki, pisarniške moči, pomožni in tovarniški delavci, sluge, in še nekatere redkeje stroke. Delavci, ki so brezposelni in iščejo dela, naj se zglase vedno pravočasno pri državnih borzi dela (od 9.—12. ure dopoldne), da jim bo kolikor mogoče takoj ustreženo.

Poštenim Mozirčanom in okoličanom! Nekje v sv. pismu se čita: Varujte se krivih prerokov, kateri prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj so pa grabljivi volkov! Te besede veljajo še vedno. V naš kraj prihaja časopisje vseh lepih imen in barv, ki pa pred vsem zabavlja in smeši verska društva in kmetске izobraževalne organizacije, v katerih si naj išče pošteno ljudstvo izobrazbo, duševni mir, srečo in častni blagor. V teh dobrih društvih se vzgajajo značaji, ki niso dostopni pokvarjenosti, hlapčevstvu in izmoggavanju. Občani tržke občine so navezani večinoma na dohodke iz okoliša in na trgovino, ako so brez večjega zemljišča. Skrben in priden kmet, če hoče ostati na rodni grudi, se mora ogibati prijateljstva z izkoriščevalci. Mnogi, ki hočejo naglo obogateti, iščejo prijateljstva pridnih in premožnih kmetiskih ljudi, jim polagoma izpodkopavajo veselje do cerkve in sv. vere, ter ga tako hočejo narediti sopsobnega za svoje umazane in hudobne namene in naklepe. Tako se splošno po svetu godi, in naši ljudje ne so previdni. Ako tudi v Mozirju pogleda človek ob delavnikih v času največjega dela, vidi tu in tam po trgu se solnčiti, oziroma senčiti zdrave, močne ljudi na stroške truda in znoja trpina kmeta in delavca, ki dela od zore do mraka. Poglejmo njih »vernost.« Če gredo ob nedeljah k sv. maši, ne morejo počakati konca, ampak gredo, da jih ljudje vidijo, da so bili v cerkvi. V svoji preveliki »sramežljivosti« vidijo na krščanskih dekletih

nedostojno obleko, katere v resnici ni. Mimo tržkih kopele pa je človeka že sram iti. — Ako v župnišču leži kak kot narobe, radi govorijo nekateri o gospodarstvu. Da pa zamorejo drugi boljše gospodariti, radi vzameje hlapca in dekle iz župnišča. Kako slabo so Mozirčani gospodarili sami, se vidi že iz tega, ker so skoro v vseh boljših hišah gospodarji tuji, ki so prišli sem s prav malim imetjem. Ako hoče g. kaplan mladino odvrniti od veri neprijaznih društev, ali pa otroke, ga zmerjajo in zasmehujejo. Njih olik se lepo spozna iz nesramnega pisanja po raznih časnikih. Prijateljstvo do ljudstva tudi lepo kažejo. V času, ko je bilo pomanjkanje sladkorja in tobaka, je Miklavc ali Krahele z nabitimi žepi te robe šel po hišah, najraje tje, kjer imajo dosti lesa. Ob volitvah je pri neki hiši jokaje prosil kroglic za samostojno skrinjico. Tudi je kaj rad postregel s pijačo. On že lahko, ker mu voda nosi masne dobičke poleg tobaka in sladkorja. Jugoslovanski junak živinozdravnik Baš je privlekel na dan neko postavo mrtve Avstrije in hoče imeti mrhovišče, ki bo kmetstvo ljudstvo zelo obremenilo, napravilo mnogo škode in sitnosti. — Pa naj je dosti za enkrat!

Umrli je v Ročici pri Sv. Jakobu v Slov. gor. v starosti 20 let vrl mladenič Jožef Perko, sin tamošnjega posestnika Friderika Perko. Blagemu mladeniču bož zemljica lahka.

Umrli je 27. julija t. l. v mariborski bolnici blaga in obče priljubljena žena Rozalija Kolar, posestnica iz Gor. Polskave. Pogreb se je je vršil dne 29. m. m. v domači fari in se ga je udeležilo veliko ljudi, saj je bila pokojnica daleč naokoli znana kot skrbna mati ubogih. Bodi ji zemljica lahka!

Strašna smrt radi stekline. Poročali smo, kako je vgriznil domači pes posestnika Ivana Plohl iz Formina na Spodnjem Ptujem polju. Ubogi Plohl se ni brigal za ugriz in je sam stekel. Ko se je zavedel, da se ga je oprijela steklina in je čutil, da se bližajo napadi pobsnelosti, je sam prosil, naj ga zvežejo, da ne bi koga ugriznil. Ko je minil prvi napad se je zopet zavedel in prosil, da ga odvedejo v bolnico. Ganljivo je bilo njegovo slovo od domačih in sovaščanov, katere je prosil, naj mu odpustijo, če je koga razžalil in naj molijo zanj, ker med nje se ne bo več povrnil. Plohl je dobro vedel, da ne bo več ozdravel, prepeljal so ga v bolnico v Ptuj, kjer je po dveh dneh med neznošno mučnimi in strašnimi napadi pobsnelosti izdahnul. V Pasterjev zavod v Zagreb ga niso peljali, ker je bilo že prepozno in vsako zdravljenje izključeno.

Ubijalec lastnega očeta pred sodiščem. Pred zagrebškim sodiščem se je začela te dni razprava proti divjaškemu ubijalcu lastnega očeta. Dne 15. aprila t. l. sta se v Deseniču na Hrvatskem Zagorju sprla med seboj sin Josip in oče Matevž Krčmar. V prepiru je udaril sin z nekim topim orodjem očeta štirikrat po glavi, da se je ta onesvestil. V nezvesti ga je še tako dolgo obdeloval z udarci, da je oče umrl. Ubijalec Josip Krčmar je star 20 let, oženjen in oče enega otroka. Sodišče še ni izreklo obsodbe in bomo o njej še poročali.

Zopet razbojnik v okolici Novega Sada. Pod tem naslovom javlja beograjsko »Vreme«, da so v nedeljo okrog 7. ure zvečer štirje razbojniki, oboroženi s puškami in oblečeni deloma v vojaško uniformo, napadli na samotni cesti nekega mladeniča, ga pretepli in okraši. Napadeni je prijavil stvar policiji, ki je raztegnila nadaljevanje zasledovanja razbojnikov tudi na ta slučaj.

Razbojnik v Beogradu. Iz obširnega poročila pod tem naslovom v »Balkanu« posnamemo sledeče: V podeljek dopoldne sta dva okrog 20 letna lopova izvršila pokus umora in ropu v bližini beograjskega vseučilišča. Roparja sta Branko Vasić iz Osjeka in Filip Vladimir iz Dunaja. Filip je bil nekaj časa tudi v Mariboru, zaposlen pri trdki bratje Tavčar. Oba zločinca sta se dogovorila, da napadeta advokata Grubića mu odvzameta ključe blagajne in pobereta denar. V namen sta spetljala, pod izgovorom, da je počila vodovodna cev v klet, kjer sta z revolverjem pobila Grubića na tla in mu odvzela ključe. Toda krik napadenega je je preplašil, da sta oba zbežala in pustila žrtev nezvestno ležati v krvi. Policija je bila takoj na licu mesta in oba napadalca dohitela in vjela v vseučiliščno klet. Med tem se je nabrala velika množica občinstva pred vseučiliščem in hotela dejansko napasti roparje. Vasić in Filip se nahajata sedaj pod ključem.

Kdo je prvi pil kavo? Leta 1258 je umrl Ebul Hasan Sedeli. Ta mož je bil mohamedanski puščavnik. Izbacnili so ga iz nekega samostana, potikal se je v puščavi blizu mesta Mokka v Arabiji. Vsled lakote je kuhal zrna nekega grma, ki je tamkaj divji rastel, ter pil tisto vodo. Dva prijatelja sta ga obiskala, pila sta tudi tisto vodo ter sta ozdravila. Seik mesta Mokka je najditelja kave zelo odlikoval. Od tistega časa se pij zdej tako imenitna kava. Leta 1554 so se ustanovile prve kavarne v Carigradu, leta 1683 pa na Dunaju.

Kdaj so začeli nosljati ali »šnofati«? Veliki vezir sultana Ibrahima, Kara Mustafa, je bil zelo strog mo Strogo je prepovedal, da nihče ne sme kaditi tobaka. Ker pa Turki tobaka niso več mogli pogrešati, so začeli »šnofati.«

Za Katoliški tiskovni dom v Mariboru je daroval »vpokojen župnik« 400 K. Hvala prisrčna! Priporočilo! Ivan Rebolj, orglarski mojster v Mariboru, Vodnikov trg št. 3, je mesca julija t. l. v župni cerkvi v Cirkovcah tamošnje orgle, ki so bile v vsespremenih zelo razglašene ter povernmatika pokvarjena popravil tako temeljito in strokovnijaško, da se ga kot slovenskega umetnika v tej stroki najtopleje priporoča vsem župnijskim uradom. — A. Raušl, župnik; A. Plohl, organist.

Opozarjamo na oglaš »Prve hrvatske štedionice« v Zagrebu, ki je dne 19. junija t. l. otvorila svojo podružnico v Mariboru, Gosposka ulica 24. Ta denarni zavod je bil ustanovljen leta 1846, šteje okrog 40 podružnic in znaša stanje vlog tega denarnega zavoda 2 in pol milijardi kron, in je v celi Srednji Evropi eden največjih denarnih zavodov.

Občni zbor Mariborske gasilske župe (Jugoslovanska gasilska zveza) in velika ljudska veselica na čast došlih delegatov in gostov se vrši v nedeljo, dne 6. avgusta na vrtu gostilne Rojko na Spodnjem Pobrežju pri Mariboru. Zunanje požarne brambe imajo na južni železnici polovično vožnjo. Iz Maribora avtomobilska zveza na veselici prostori. Svira vojaška godba in sodeluje pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju. Občni zbor in pohod po mestu se vrši dopoldne, veselica in tehnična vaja pa popoldne.

Gospodarstvo.

IZ NASE GOSPODARSKE POLITIKE.

Sedanja vlada se najmanj briga za povzdigo poljedelstva. Če pogledamo račun poljedelskega ministrstva, vidimo, da so prvi postavke za to ministrstvo mnogo premajhne, in drugič, da niso na vso državo enakomerno razdeljene. Ves državni proračun znaša 6 milijard 690 milijonov, za naknadnimi krediti za železniško ministrstvo in ministrstvo javnih del celo nad 7 milijard. Od vse te svote je določenih za poljedelstvo samo 110 milijonov. V področje poljedelstva spadajo tudi dohodki od poljedelskih stanic in vzornih posestev itd. Ti dohodki znašajo 15 milijonov, tako, da država ne da za poljedelstvo niti 100 milijonov. Po višini svojega budžeta se nahaja poljedelsko ministrstvo na 14. mestu. 13 ministrstev ima večji proračun nego kmetijsko ministrstvo. Proračun ministrstva policije znaša kar 340 milijonov dinarjev, čeprav bi bilo bolje, da bi se dalo več za poljedelstvo nego za policijo; proračun vojnega ministrstva pa znaša celo 1 milijardo in 132 milijonov.

Kako skrbi minister Pucelj za regulacijo rek, hudournikov in pospeševanje splavarstva? Za regulacijo Save, Kamniške Bistrice, Drave, Mure, Ljubljane in Pesnice je namenjenih samo 652.000 dinarjev. Za ureditev hudournikov je določenih 250.000 dinarjev, za kmetijska zboljšanja samo 250.000 dinarjev. Za regulacijo Mislinje, Ščavnice in drugih potokov ni kredita. Za pospeševanje splavarstva na Savi in Savinji je določenih le 100.000 dinarjev. Skoro polovica zneskov, ki so določeni za generalno nadzorstvo vod, se porabi za uradništvo.

Premalenkostna skrb poljedelskega ministra za naše vinogradništvo. Če pogledamo Slovenijo, Hrvatsko in Dalmacijo, vidimo, da se prideluje vino baš v tistih krajih, kjer bi zemlja sicer ne bila rodna; v takih krajih so se napravili vinogradi in zemlja se vestno obdeluje. V takih krajih je vinarstvo edini dohodek, ki je mogoč. Če se zemlja obdeluje, ima od tega tudi država korist. Zato bi ne bilo pametno, če bi hotela država še posebej obdačiti ljudi, ki napravijo sicer nerodovitne kraje rodne. Kmetje v Sloveniji plačujemo zemljiški davek, dohodninski davek, v novjšem času hočejo vpeljati še poseben hmeljarski davek in vinski davek. Pri vinarstvu vidimo tudi, da sedanje ministrstvo premalo skrbi za galico. Dokler smo spadali pod graški deželni odbor, je ta preskbel vsako leto galico že o Božiču, tako, da so jo vinogradniki imeli pravočasno pri rokah. Danes pa vlada tako pomanjkanje galice, da je ni dobiti ne pri trgovcu ne pri občinah. Minister Pucelj je kriv, da vinogradniki Slovenije nimajo dovolj galice.

Kdo je zakrivil pomanjkanje galice? Vinogradniki v Slov. Stajerju so čutili letos veliko pomanjkanje galice. Mnogi vinogradi so silno napadeni od peronospori. Skoda je velika. Dognano je, da je pomanjkanje galice kriv poljedelski minister Ivan Pucelj. V Srbijo je nakazal toliko galice, da je še imajo za bodoče leto dovolj, a pri nas jo je nakazal povečini družbi »Ekonom«, ki je delala velike kšefte.

Državna skrb za zadružništvo pri nas in v Srbiji. Od svote, ki je v državnem proračunu določena za kmetijstvo, bo šlo za Srbijo in Črno goro 50 milijonov, za vse druge pokrajine pa 60 milijonov. Posebno se mora grajati, da se je v našem proračunu mnogo premalo skrbelo za zadružništvo. Pošteno in zdravo zadružništvo je tista panoga, v kateri se mora kmet zediniti, da bo nabavil vse svoje potrebščine zadržnim potom in da bo zadržnim potom tudi prodajal svoje pridelke. Kmet bo tu stopil v naravnostne stike z raznimi veletrgovci in s konzumenti (proletarijatom), tako, da bi bilo obema pomagano. Zato je potrebno, da se določijo za povzdigo zadružništva večje svote, kakor so se določile sedaj. Sedaj je določeno za zadružništvo v Srbiji, Črni gori, in v Macedoniji 1.100.000 dinarjev, za vse ostale pokrajine pa samo 400.000 dinarjev.

Država bi morala skrbeti za hmeljarstvo in ga izdatno podpirati. Hmeljarstvo je tako važna panoga, da Savinjska dolina glavno živi od hmeljarstva. Zato je treba hmeljarstvo podpirati in skrbeti, da tudi carina ne bo previsoka. Carino na hmelj je treba torej znižati, oziroma odpraviti, ker je, kakor rečeno, hmelj poleg živinoreje eden glavnih dohodkov v Savinjski dolini. — Toda živinoreja letos itak ne bo donala nikakega dohodka radi suše. Prebivalstvo bo celo leto živelo od dohodkov, ki jih ima od hmeljarstva. Zato je pa treba Hmeljarskemu društvu priskočiti na pomoč, da bo lahko pomagalo tudi drugim hmeljarjem. Poljedelski minister Pucelj namreč nima niti pojma o hmeljarstvu, ker je izučen mesar.

Za sadjarstvo v Srbiji je določenih v državnem proračunu 1.530.000 dinarjev, za sadjarstvo v vseh drugih pokrajinah pa čisto neznatne svote; za Slovenijo na primer je določenih samo 25.000 dinarjev.

Listje od vinske trte kot krma. Posebno v letih, ko

nam primanjkuje krme, sežejo vinogradniki čisto po listju vinske trte, da obirajo in sušijo. Premnogokrat se to zgodi, ko grozdje začne mehčati. Tak vinogradnik, ki to dela, ne zasluži nikakor imena: vinogradnik. Vsi vemo, da je ravno listje pljuča in žolodec ter čreva rastline. V listju se sprejema hranilna snov iz zraka, v listje prihajajo hranilne snovi iz zemlje in iz njih se izloči vse za drevo nepotrebne snovi. Listje izhlapeva preobilo vodo, sploh vsi življenjski pojavi se javijo v listju ali vsaj izvirajo iz njega. Tudi pri zoritvi grozda ima list važno vlogo: tvori za grozdje prepotrebno snov za bodoče vino, t. j. sladkor. Kje drugje naj se tvori neki sladkor, kakor ravno v listu. Dokler so še jagode zelene, tudi one nekaj pripomorejo k temu, toda to je malenkost v primeri z listjem. Poskusi so dokazali, da postaja grozdje ravno zadnje dni pred trgatvijo slajše in ravno te dni potrebuje grozdje najbolj listje. Zato škropimo med letom, da onarimo zdravo listje, pljuča rastline in mu naj jih potem kratkoma poberejo. Nekateri trgajo listje šele po trgatvi. To že ni več tako hudo, vendar pa ima tudi vpliv na zorenje vinskih rozg. Vinogradnik, kateremu je na vinogradu kaj ležeče, ne bo nikdar trgal listja vinske trte, ker mu s tem nastalo škodo vrednost listja kot krme nikdar ne povrne. Pustite naj listje mirno dozori in odpade.

Krajsanje vrhov pri vinski trti. Sredi meseca avgusta se vrhi od vinske trte prikrajšajo. To delo opravljamo iz sledečih vzrokov: 1. Mi hočemo, da nam les kolikor mogoče dobro dozori, kajti tak les je zelo odporen proti zimskemu mrazu. 2. Mladi vrhi porabijo veliko več snovi, kakor jih pa oni s pomočjo svojih nežnih listov zamorejo napraviti. Mi pa hočemo, da pride kolikor mogoče vsa trsna moč v prid grozdu in zoritvi lesa, zato mi mlade poganjke odstranimo. 3. Na mladih poganjkah se pojavlja dosti bolj peronospora, posebno, ker po koncu julija navadno več ne škropimo. Zategadelj tudi odstranjujemo mlade vrhe, da se nam peronospora ne vgnezdi v vinograd in napravi obilo zimskih trosov (semena), kar je usodepolno za naslednje leto.

Zastran bakrene galice. »Kmetovalec« je sicer stvar že 15. junija razglasil, vendar še tudi mi ude Kmetijske podružnice Maribor in okoliš opozarjamo na njo. Kdor namreč hoče drugo leto dobiti galico po »Kmetijski« družbi, naj za vsak kg do 15. avgusta naprej vplača 20 kron in sicer v trgovini Klanjšek in Penič, Vetrinjska ulica. Po čem bo galica, se še ne ve. Gotovo pa bo cenejša nego v trgovinah.

Vpliv suše na sadno in vinsko letino. Lansko leto je bilo najti po vseh, tudi strokovnih časopisih, ki so opozarjali, kako dalekosežne posledice bo imela suša na sadno in vinsko letino. Bilo jih je, ki so prerokovali, da bomo par let imeli izvanredno slabo rodovitnost pri sadnem drevju. To se mi je zdelo čudno, ker je v splošnem znano, da ravno vreme meseca julija vpliva izvanredno na rodovitnost: lepo vreme, obilen zarod; slabo, pa slab zarod. Tako krasno vreme, kakor smo ga imeli meseca julija lansko in letošnje leto, že dolgo ne pomnimo. Zato se je tudi pri sadnem drevju kakor v vinogradu, pokazala izvanredna rodovitnost. Drevje, ki je lansko leto izgubilo že predčasno skoro vse listje in izgledalo, kakor suho, je letos nastavilo obilo sadja. Vinogradi so bili redko kedaj tako obloženi kot letos. Danes nas zanima še, kako bo drugo leto? V splošnem smemo pričakovati drugo leto vsled lepega julijskega vremena rodovito leto. Drevje, kakor trs v tem mesecu zastane nekako v rasti, listje pa deluje pridno naprej. Kakor znano, je list pljuča rastline. Skoz, prostim očesom nevidne listne reže vdihava rastlina ogljikovo kislino, kolikor se je nahaja v zraku. To ogljikovo kislino predela list s pomočjo solnca tako, da obdrži ogljik, kisik pa zopet oddaja. (Ogljikova kislina je dva dela ogljika in en del kisika). Vsaka rastlina obstoji po večini iz ogljika. Tega veže potem rastlina tudi s pomočjo listja z drugimi snovmi, katere dobiva s pomočjo korenin iz zemlje; z vodikom, dušikom, fosforjem itd. Prve mesece porabi drevo te snovi večinoma za rast. V mesecu juliju pa rast nekoliko preneha, drevo začne zbirati rezervne snovi in tvoriti rodne začetke. Ako prekine slabo vreme to delovanje, je seveda to v škodo rodovitnosti. Suša pa, kakor vemo iz lanskekušnje, na rodovitnost nikakor nima tako kvarnih nasledkov, kakor se je to opisovalo in pričakovalo.

Snažnost pri pridelavi sadjave. Prepogostokrat na letimo pri kakem sadjarju na sadjevec, ki bi bil kot očet kaj uporaben, a če ga pijemo, se nam kar koža v ustih olup, ker ni vajena kisline. Temu žal resničnemu dejstvu je kriva nesnažnost. Očetno kislino tvorijo iz alkohola, po novjših dokazih celo naravnost iz sladkorja očetne glive. Te glivice uspevajo samo tam, kjer imajo gotove življenjske pogoje, ki so: toplota in zračni kisik. Toplote se v toplih jesenskih mesecih drugače izogniti ne moremo, kakor da imamo stiskalnice v kleti. Pa tudi tukaj to ne gre, ker so kleti ravno avgusta in septembra najtopleje. Pač pa se lahko ubranimo upliva zračnega kisika. V sodu se nam tega, ako je napolnjen, ni treba bati. Posebno pri vretju ga varuje odhajajoča ogljikova kislina. Najprej nam pride v dotiko z zrakom sadjevec pri prešanju. Neumite preše so gnezdo očetnih gliv. Ako se hočemo tem ubraniti, moramo sadjevec takoj stočiti v sod in prešo, sadni mlín in vse orodje, ki se je rabilo, skrbno umiti. Mošt moramo takoj vliči v sod. Prvo in glavno je, vse po vsakem prešanju skrbno umiti. Tako se bomo gotovo izognili očetni bolezni sadjaveca.

Čebelarški poučni tečaj priredi podpisani na svojem domu dne 20. avgusta t. l. Dnevni red: Predpoldne od 9.—12. ure: Oskrbovanje čebel v teku celega leta, vse s praktičnim razkazovanjem. Popoldne od 2.—5. ure: Čiščenje voska, vlivanje satnic, pletenje slamnatih pletenic, najpotrebnejše orodje, mikroskopično razkazo-

vanje iz čebelne anatomije. Število udeležencev neomejeno. Udeleženci iz oddaljenih krajev se naj blagovolijo v najkrajšem času priglasiti, da se more potrebno ukreniti, ker v bližini ni primerne gostilne za kosilo in event. prenočišče. K mnogobrojni udeležbi prijazno vabi Iv. Juranič, državni čebelarški potovalni učitelj.

Na svinjski sejm v Mariboru dne 28. julija se je pripelalo 97 svinj, 3 koze in 1 kozlič. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 400—600 K, 7—9 tednov stari 700—1100, 3—4 mesece stari 1500—1800, 4—6 mesece stari 2700—3000, 8—10 mesecev stari 3500—3800, poldrugo leto stari 4000—4500, 1 kg žive teže 70 K, koza komad 500 K.

Cene za seno in slamo v Mariboru. V soboto, dne 29. julija se je pripelalo na mariborski trg le nekoliko vozov sena in slame. Meterski stot sena je stal 190—237 din, slame v otepah 215—137, slame v škopih 137 din.

Svetovni položaj žita. Mednarodni poljedelski zavod objavlja v svojem statističnem glasilu stanje žetve v raznih državah. Glavna vsebina poročila je sledeča: Dosedaj znani rezultati žetve na zemljiščih, določenih za pridelovanje žita, potrjujejo v splošnem, da se stanje ni znatno spremenilo napram stanju lanskega leta. Velik del evropskih držav in severne Afrike je po splošno hladni temperaturi v prvi polovici maja prišel pod vpliv velike suše, kar je zelo neugodno delovalo na rastline v Nemčiji, v Madžarski, na Nizozemskem, na Poljskem in na Čehoslovskem. Posebno pa sta znatno trpeli od suše Alžir in Tunis. V Italiji, Franciji in Angliji je položaj srednji. V Bolgariji je letina prilično dobra, dasi je bilo manj površine zasejane z žitom, kakor lani. Isto velja tudi za Jugoslavijo. V Zedinjenih

položaj v splošnem zadovoljiv, dasi je bilo tudi tam manj površine posejane, kakor lani. Pričakuje se, da bo letošnja žetev prinesla za 16 milijonov met. stotov (7 odstot.) več žita, kakor v letu 1921. V Kanadi je sezona nekoliko zakasnila, posebno v krajih, kjer je razvitejšo poljedelstvo. Močno deževje v prvi polovici maja je nekoliko zmanjšalo pričakovanje, toda poznejša ugodna vlaga je rastline naglo razvila in stanje žetve je zadovoljivo. Na Japonskem so klimatične okolnosti zelo pospešile razvoj rastlin in žetev je ugodna.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je v pretekli dobi popravevanje po hmelju precej pojenjalo. Za hmelj srednje-dobre kakovosti so ponujali po 1800 do 2000 čehoslovških kron za 50 kg. Na deželi so se pa gibale cene med 1700 in 1800 K. Za hmelj prvovrstne kakovosti so ponujali do 2500 K. Stanje hmeljskih nasadov v čehoslovški republiki ni povoljno. Mrzlo vreme ter viharji so hmeljskim nasadom zelo škodovali. Sodi se, da bo letošnja hmeljska letina srednje dobra. Tudi na Poljskem je stanje hmeljskih nasadov nepovoljno, kajti silni viharji dne 18. julija so prizadeli po vsej državi hmeljskim nasadom milijonsko škodo. Hudo prizadetih je okrog 50—70.000 ha zemljišč.

XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, 31. 7. 1922. Od našega zadnjega poročila zamoremo o stanju hmeljskih nasadov le ugodno poročati. Vsled primerne vremena prehaja golding v kobule in pozni hmelj je v najlepšem cvetju. Obiranje prvega se bo pričelo — kakor običajno — sredi meseca avgusta in ono poznega mu bode neposredno sledilo. Obče se sodi, da bodemo letos morda več pridelali, kakor v minulem letu. Tudi kupčija se bo oživela počasi, ker že prihajajo kupci. — Važno! Hmeljarsko društvo je tudi letos preskrbelo hmeljskim obiravcem polovično vožnjo na progah: Brežice, Zidan most, Maribor, Maribor-Vuhred, Zagorje in Rogatec—Grobčno. Legitimacije se dobe pri društvenem vodstvu v Zalcu.

Zagrebski žitni trg. Cene novemu žitu še niso postale stalne in se spreminjajo skoro dnevno. Baš radi nestalnosti cen novemu žitu se to sedaj še kupuje le v neznatnih količinah. Cene novi pšenici so v par dneh poskočile od 1500 na 1530 K. Trgovski zaključki za novo pšenico so doslej prav neznatni, ker pričakujejo producenti višje žitne cene. Staro pšenico so panujali v Zagrebu še pred kratkem po 1550 K, a sedaj jo že plačujejo po 1580 K in še višje. Sicer pa nikdo ne ve radi malomarnosti poljedelskega ministra, koliko še imamo stare pšenice na prodaj. Po stari koruzi je vprašanje vedno večje in se jo plačuje po 1250—1260 K. Prvovrstno koruzo so celo plačevali po 1300 K. Nova rž še ni v prometu, stare rži pa prihaja na žitni trg zelo malo. Za srbijansko rž zahtevajo 1400 K. Novi oves prodajajo po 1150—1200 K. Povpraševanje po novem ovsu je še zelo neznatno in se kupuje oves samo za kritje dnevnih potreb, a ne v večjih količinah. Novi ječmen je zelo lep, zrnje polno in težko. Ječmen se kupuje v večjih množinah po 1250—1300 K. V enem tednu so poskočile cene ječmenu za 40 K. Z moko se je minuli teden trgovalo le zelo malo in je dosegla nularica ceno 23—23.30 K. Promet z novo moko je zelo neznaten. Otrobi so se plačevali po 700 K. Cena otrobom se je dvignila v 1 tednu za 50 K.

Tržne cene v Mariboru. V soboto, dne 29. julija t. l. so bile v Mariboru sledeče tržne cene, ki veljajo v dinarjih: 1 voz s 65 kg svinjskega mesa 1 kg po 30 din, 1 voz zaklanih svinj kg po 24 din, 36 vozov krompirja, kg od 2—2.5 din, 1 8vozov čebule kg po 7 din, 1 8vozov kumar, komad po 1—2 din, 1 l pšenice 3.50, rži 3, ječmena 2.50, koruze 3.50, ovs 2.25, ajde 3, prosa 3.50, fižola 3—3.50 din, 30 komadov kokoši komad po 26—40 din, 1 par piščancev je stal 27—50, 1 gos 45—50 in 1 raca 30—40 din. Novi oljušeni fižol liter po 3 din, kupeček fižola v stročju 0.50, 1 kg krompirja 2—2.50, 1 kg česna 9, sveže zelje komad 4—5 din, buče komad 2—3, 1 kg paradižnika 7—8, 1 liter suhih gob 4—4.50, borovnic 1—1.25, 1 kg malin 4.50, jabolk 3—6.50, brussek 3—5, 1 kg breskev 1 din, 1 mer mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 35—40, masti 35, 1 jajce 1.25—1.50 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 328—332 K, francoski frank stane 72—75.00 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je lačati 72—82 vin, za 100 čehoslovških kron 820, za 100 nemških mark 64, in za 100 laških lir 15.20 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.62